

FORMAREA PROFESIONALĂ ÎN DEZBATEREA FORURILOR EUROPENE

În perioada 18—21 septembrie 1990, în Franța, la Paris, a avut loc a doua sesiune a manifestărilor intitulate „Entretiens Condorcet”, avînd ca temă: formarea profesională și rolul ei în promovarea unei noi calități a vieții de muncă. Manifestare științifică de mare amploare, cu peste 3 000 de reprezentanți din toate țările Europei, onorată de prezența unui mare număr de personalități din viața politică și științifică, „Les Entretiens Condorcet” a stîrnit încă de la prima sa sesiune interesul specialiștilor asupra rolului și modalităților celor mai eficiente de formare profesională, ca element activ al politicii de ocupare a forței de muncă, al politicii economice și sociale în general.

Organizată sub forma a patru ședințe plene și 40 de secțiuni, dezbaterile s-au concentrat pe următoarele probleme:

- exigențe privind calitatea pregătirii profesionale;
- noile tehnologii în domeniul educației;
- penuria de forță de muncă calificată și rolul formării profesionale în soluționarea deficitului pe piața muncii;
- cooperarea cu țările est-europene în domeniul formării profesionale.

Vom încerca să rezumăm cîteva aspecte ale discuțiilor din secțiuni, pe care le apreciem ca prezentînd un real interes științific pentru cercetările de economia muncii și calitatea vieții de muncă.

Un prim aspect privește *calitatea ofertei de forță de muncă*. Constrîngerile economice și mutațiile tehnologice din ce în ce mai profunde fac ca formarea profesională să devină unul din principalii vectori ai dezvoltării, ridicarea calității forței de muncă prin intermediul ei constituind în prezent principala modalitate de ridicare a calității pregătirii forței de muncă și deci și a performanțelor. În acest context se pune problema nivelului la care trebuie soluționată formarea profesională. În Franța există deja o experiență atît la nivel macro, cit și micro, sistemul organizațional și finanțarea formării profesionale realizîndu-se într-un cadru legislativ clar, datînd încă din 1970. Legal, orice întreprindere cu mai mult de 2 lucrători are obligația să contribuie cu 1,2% din masa salarială la constituirea fondurilor necesare pentru formare profesională și răspunde pentru realizarea acestei forme de pregătire pentru salariații săi. Intrucît aspectele de organizare și finanțare sînt relativ soluționate, problemele actuale ale specialiștilor privesc măsurarea calității formării profesionale, calitatea diferitelor sisteme de formare, calitatea și profesionalismul formatorilor.

Cel de-al doilea aspect privește *penuria și valorificarea competențelor și formarea profesională* ca mijloc de ridicare a performanțelor, scop în care se cer clarificate, pe plan teoretic dar și practic, tehnicile de identificare a nevoii și structurii competențelor, logica evoluției meseriilor, dezvoltarea unor sisteme de referință pentru calitatea formării, competență și performanță ș.a.

Cel de-al treilea aspect a vizat *incidența tehnologiilor educaționale asupra calității forței de muncă și organizării muncii de formare*, în așa fel încât să se contureze pentru prezent, dar mai ales pentru viitor, modele și strategii a căror aplicare să conducă la adecvarea ofertei de forță de muncă la condițiile reale pe piața muncii.

Este de remarcat faptul că în cadrul Comunității Economice Europene se practică o politică activă de formare profesională, promovată de numeroase instituții comunitare (CEDEFOP, Fondul Social European și altele) care au inițiat și derulează numeroase programe comune de cooperare, în vederea realizării unei unificări și pe planul formării profesionale care să asigure un nivel de calificare a forței de muncă relativ egal, pentru a înlesni mobilitatea teritorială reclamată de noile condiții create în cadrul comunității. Organismele C.E.E. au inițiat deja și programe cu unele țări est-europene (Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria, U.R.S.S.) având ca obiective: definirea nevoilor lor de calificare, a priorităților în acest domeniu, precum și analize concrete ale cererii și ofertei pe piața muncii. S-a menționat că una din condițiile necesare pentru asigurarea reușitei acestor cooperări constă în necesitatea precizării în aceste țări a cadrului economic și juridic în care agenții își desfășoară activitatea.

În ultima zi a manifestării științifice a avut loc o ședință plenară cu participarea reprezentanților țărilor est-europene, care au prezentat demersurile întreprinse în domeniul formării profesionale în contextul actual al reformelor economice. Din cuvântul reprezentanților s-a desprins preocuparea firească de legare a formării profesionale de cerințele dezvoltării economice în etapa de tranziție. Se impune ca prim demers, precizarea cadrului economic și juridic în care va funcționa întreprinderea, stabilirea sarcinilor ei concrete în materie de pregătire profesională și integrarea acestei preocupări unui sistem național de educație și formare profesională, asemănător celui practicat în țările dezvoltate.

Având ca punct de plecare situația actuală a ocupării, țările est-europene se confruntă cu dezechilibre în repartizarea resurselor de muncă pe sectoare economice — a căror rezolvare va conduce la șomaj — cu niveluri de calificare care nu corespund decît parțial structurilor tehnologice preconizate, cu lipsa unui sistem unitar de formare profesională.

Principalele orientări în materie de formare profesională privesc:

— elaborarea cadrului legislativ privind formarea profesională în condițiile concrete create prin trecerea la economia de piață și prin desfășurarea reformelor, care vor aduce modificări structurale de esență în sistemul economic;

- crearea structurilor organizaționale pentru practicarea unei formări profesionale continue sau complementare;
- desfășurarea unor programe de pregătire profesională orientate spre dezvoltarea profesiilor-cheie și îmbogățirea conținutului muncii, ca principal mijloc, pentru ca fiecare lucrător să-și găsească locul pe piața muncii în cadrul noului tip de economie.

HILDEGARD PUWAK